

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 181 (XXV) — Nr. 762

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 9 decembrie 2013

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE	
327. — Lege pentru completarea art. 86 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare	2
1.060. — Decret privind promulgarea Legii pentru completarea art. 86 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare	2
★	
328. — Lege pentru aprobarea participării României la Forumul global privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale	3
1.061. — Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea participării României la Forumul global privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale	3
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013 referitoare la sesizarea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii privind existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte	4–14
★	
Opinie concurentă.....	14–15

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****pentru completarea art. 86 din Legea nr. 80/1995
privind statutul cadrelor militare**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — La articolul 86 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 155 din 20 iulie 1995, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul 2² se introduce un nou alineat, alineatul 2³, cu următorul cuprins:

„Generalii și amiralii din cadrul Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Telecomunicații Speciale și Serviciului de Protecție și Pază sunt menținuți în activitate după împlinirea vârstei standard de pensionare, până la vârsta de 60 de ani, sau sunt trecuți în rezervă, la cerere, în condițiile prevederilor legale în vigoare.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALERIU-ȘTEFAN ZGONEA

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
CRISTIAN-SORIN DUMITRESCU

București, 5 decembrie 2013.
Nr. 327.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind promulgarea Legii pentru completarea art. 86
din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru completarea art. 86 din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 4 decembrie 2013.
Nr. 1.060.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

**pentru aprobarea participării României la Forumul global
privind transparența și schimbul de informații
în scopuri fiscale**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — Se aprobă participarea României ca membru cu drepturi depline la Forumul global privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale.

Art. 2. — Contribuția financiară a României ca membru la Forumul global privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale se plătește anual, din bugetul Ministerului Finanțelor Publice, începând cu anul aderării la această organizație.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR,
VIOREL HREBENCIUC

PREȘEDINTELE SENATULUI
**GEORGE-CRIN LAURENȚIU
ANTONESCU**

București, 5 decembrie 2013.
Nr. 328.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru aprobarea participării
României la Forumul global privind transparența și schimbul
de informații în scopuri fiscale**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea participării României la Forumul global privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

București, 4 decembrie 2013.
Nr. 1.061.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 460

din 13 noiembrie 2013

referitoare la sesizarea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii privind existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent-șef

A. Prin Cererea cu nr. 26.000/1.154 din 31 octombrie 2013, președintele Consiliului Superior al Magistraturii a solicitat Curții Constituționale să se pronunțe asupra existenței unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte.

Sesizarea se întemeiază pe prevederile art. 146 lit. e) din Constituție și ale art. 11 alin. (1) pct. A lit. e), ale art. 34, 35 și 36 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și ale art. 24 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii. Cererea a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.067 din 31 octombrie 2012 și formează obiectul Dosarului nr. 709E/2013.

B. În motivarea sesizării, **președintele Consiliului Superior al Magistraturii** expune următoarele argumente:

„Prin Adresa nr. 9.663 din 28 octombrie 2013, Agenția Națională de Integritate a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să analizeze posibilitatea sesizării Curții Constituționale cu soluționarea conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritățile publice, în conformitate cu dispozițiile art. 24 din Legea nr. 317/2004.

Se arată că prin Decizia nr. 6.289/24.09.2013 definitivă și irevocabilă a Înaltei Curți de Casație și Justiție privind pe senatorul Mora Akos Daniel a fost menținut ca temeinic și legal Raportul de evaluare nr. 51.047/G/II/2011 întocmit de Agenția Națională de Integritate prin care s-a constatat starea de incompatibilitate în care s-a aflat. Membrii Comisiei juridice de disciplină și imunități au apreciat că nu este de competența Senatului a se pronunța cu privire la aplicarea unor sancțiuni sau interdicții pentru încălcarea obligațiilor legale referitoare la starea de incompatibilitate, întrucât aceasta nu s-ar referi la mandatul de senator.

Precizăm că, potrivit Raportului de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate, domnul Mora Akos Daniel, deținând funcția de consilier județean pentru mandatul 2004—2008, fiind apoi validat prin Hotărârea Consiliului Județean Mureș și pentru mandatul 2008—2012, s-a aflat în incompatibilitate în intervalul cuprins între 24 iunie 2010—31 decembrie 2011, întrucât S.C. Moragroind — S.R.L., societate în cadrul căreia acesta deținea funcția de director și calitatea de asociat, a încheiat contracte de execuție a unor lucrări cu unități aflate sub autoritatea Consiliului Județean Mureș și cu alte

unități administrativ-teritoriale de pe raza județului Mureș. Totodată, menționăm că domnul Mora Akos Daniel a intrat în exercițiul mandatului de senator la data de 19 decembrie 2012.[...]

În cauza analizată, Agenția Națională de Integritate a solicitat Senatului României să dispună cu celeritate aplicarea dispozițiilor legale menționate, în sensul de a constata demiterea de drept din calitatea de senator a domnului Mora Akos Daniel, ca urmare a Deciziei nr. 6.289/24.09.2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Prin Adresa nr. XXXV/5877 din data de 23 octombrie 2013, secretarul general al Senatului a transmis Agenției Naționale de Integritate, conform hotărârii Biroului permanent al Senatului, punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, prin care s-a apreciat că starea de incompatibilitate stabilită de Agenția Națională de Integritate a domnului Mora Akos Daniel atrage interdicția de a mai ocupa, pe o perioadă de 3 ani, funcția eligibilă care a generat starea de incompatibilitate, respectiv cea de consilier județean, iar nu cea de senator.

Apreciem că prin sintagma «aceeași funcție» din textul alin. (3) al art. 25 din actul normativ menționat, legiuitorul nu a avut în vedere identitatea calităților ce fac parte din categoria funcțiilor eligibile, ci identitatea sub aspectul naturii funcției, respectiv funcție eligibilă ori altă funcție sau demnitate publică.

Or, prin funcție eligibilă se înțelege orice funcție aleasă. În textul legal nu se face distincție între funcțiile electorale din cadrul autorităților publice locale și cele din cadrul autorităților publice centrale, instituind doar faptul că persoana față de care s-a constatat definitiv starea de incompatibilitate, dacă aceasta a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa o astfel de funcție pentru o perioadă de 3 ani.[...]

A admite că persoana care a ocupat o funcție eligibilă nu mai poate ocupa aceeași funcție, în sensul identității calităților (aceleși tip de funcție în exercitarea căreia se afla la momentul constatării stării de incompatibilitate), pe o perioadă de 3 ani de la data încetării mandatului, dar poate ocupa o altă funcție eligibilă, iar persoana față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate și care nu ocupa o funcție eligibilă este decăzută din dreptul de a mai exercita același tip de funcție sau o altă funcție sau demnitate publică — oricare ar fi aceasta (cu excepția celor electorale), pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării din funcție, este în mod vădit contrar semnificației și destinației avute în vedere de legiuitor, încălcând principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice.

Menționăm, de asemenea, că din analiza documentelor transmise se constată că, în procedura de soluționare a solicitării Agenției Naționale de Integritate nu au fost respectate dispozițiile regulamentare, refuzul de a pune în executare Decizia nr. 6.289/24.09.2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție fiind exprimat de un organ necompetent, respectiv Biroul permanent al Senatului. Astfel, potrivit art. 83 alin. (1) din Regulamentul Senatului, cazurile de incompatibilitate vor fi

trimise spre examinare Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care va întocmi un raport. Propunerile comisiei se aprobă de Senat cu votul majorității membrilor săi. Or, în cauza analizată, raportul Comisiei juridice nu a fost supus votului în Plenul Senatului, astfel că refuzul de punere în executare a hotărârii judecătorești a fost exprimat cu încălcarea dispozițiilor regulamentare, în cadrul unei proceduri informale.[...]

În acest sens menționăm că deși conflictul juridic de natură constituțională nu beneficiază de o definiție constituțională, elementele care caracterizează această instituție au fost conturate de jurisprudența Curții Constituționale.

Astfel, potrivit instanței de contencios constituțional, conflictul juridic de natură constituțională presupune «acte sau acțiuni concrete prin care o autoritate sau mai multe își arogă puteri, atribuții sau competențe care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice, ori omisiunea unor autorități publice, constând în declinarea competenței sau în refuzul de a îndeplini anumite acte care intră în obligațiile lor» (Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 17 februarie 2005). Aceeași decizie statuează și faptul că autoritățile publice susceptibile de a fi părți implicate în conflictul juridic de natură constituțională sunt numai acelea prevăzute în titlul III al Constituției României.

Prin soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională se urmărește înlăturarea unor posibile blocaje instituționale dintre diferite autorități publice constituționale, determinate de conflicte pozitive sau negative de competență (a se vedea Decizia nr. 148 din 16 aprilie 2003 a Curții Constituționale).

În acest cadru, examinând situația prezentată de Agenția Națională de Integritate, ținând seama de deciziile Curții Constituționale la care ne-am referit mai sus, lipsirea de efecte a unei decizii a Înaltei Curți de Casație și Justiție poate conduce la un blocaj instituțional din perspectiva dispozițiilor constituționale ce consacră separația și echilibrul puterilor în stat și egalitatea în fața legii.[...]

Din această perspectivă, punctul de vedere exprimat de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări în sensul că nu este de competența Senatului a se pronunța cu privire la aplicarea unor sancțiuni ori interdicții pentru încălcarea obligațiilor referitoare la starea de incompatibilitate care nu se referă la mandatul de senator, constituie o încălcare nu doar a dispozițiilor art. 1 alin. (4) din Constituție, ci și a celor prevăzute de art. 1 alin. (5), potrivit cărora în România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

Exemplificativă în acest sens este Decizia Curții Constituționale nr. 972 din 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 28 noiembrie 2012. [...]

În concluzie, președintele Consiliului Superior al Magistraturii solicită Curții Constituționale admiterea cererii și pronunțarea unei decizii prin care să se constate existența conflictului juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească și autoritatea legiuitoare, în măsură să împiedice puterea judecătorească să-și îndeplinească atribuțiile constituționale și legale cu care a fost investită, și să se dispună măsurile necesare în vederea restabilirii ordinii constituționale care trebuie să existe între autoritățile publice prevăzute în titlul III din Constituția României.

La cererea formulată este anexată o copie a Adresei nr. 9.663 din 28 octombrie 2013, prin care Agenția Națională de Integritate a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să analizeze posibilitatea sesizării Curții Constituționale cu privire la conflictul juridic de natură constituțională care a apărut între autoritatea judecătorească și autoritatea legiuitoare.

C. În conformitate cu dispozițiile art. 35 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cererea a fost comunicată președintelui Senatului, președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și Consiliului Superior al Magistraturii, pentru a prezenta **punctele lor de vedere** asupra conținutului conflictului juridic de natură constituțională și a eventualelor căi de soluționare a acestuia.

Consiliul Superior al Magistraturii a transmis, prin Adresa nr. 26.000/1.154/2013, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.175 din 7 noiembrie 2013, punctul său de vedere în care, suplimentar față de cele prezentate în sesizarea Curții Constituționale, arată că prevederile Regulamentului Senatului „stabilesc un comportament invariabil în sarcina Comisiei juridice, respectiv acela de a întocmi un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate și de a-l supune aprobării de către Senat.

În cauza analizată însă, punctul de vedere al Comisiei juridice nu a fost supus votului în Plenul Senatului. În acest context, menționăm că aprecierea cu privire la existența stării de incompatibilitate constatate printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă nu intră în atributul Comisiei juridice, ca organ decizional.

Prin urmare, punctul de vedere al Comisiei juridice nu poate avea valoarea unei hotărâri a Senatului și nu o poate substitui. Astfel, apreciem că nerespectarea procedurilor regulamentare generează în acest caz un conflict juridic de natură constituțională sub aspectul nerespectării hotărârilor judecătorești, pe care Curtea Constituțională trebuie să-l tranșeze.”

Senatul a comunicat punctul său de vedere cu Adresa nr. 1/931/8 noiembrie 2013, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.184 din 8 noiembrie 2013, prin care solicită respingerea cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională în principal, ca inadmisibilă, în subsidiar, ca neîntemeiată, pentru următoarele considerente:

1. Nu există conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească și autoritatea legislativă, pentru că decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție invocată nu cuprinde vreo referire la mandatul de senator al domnului Akos Daniel Mora. Decizia instanței supreme invocată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii se referă la situația de incompatibilitate a domnului Akos Daniel Mora, în calitate de consilier județean, și nu de senator. În consecință, decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nu se referă la mandatul de senator și nu poate produce efecte asupra acestui mandat. „În cuprinsul sentinței menținute prin respingerea recursului de către Î.C.C.J., nu apare nici măcar o singură referire la mandatul de senator. În aceste condiții, este evident că nu poate fi vorba despre refuzul de a pune în executare Decizia nr. 6.289 din 24 septembrie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru că Senatul nu are ce să pună în executare: nicio dispoziție din cuprinsul deciziei sus-menționate nu se referă la Senatul României.”

Dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 instituie „o interdicție pentru persoanele care au ocupat o funcție electorală, electivă, aleasă («eligibilă», cum spune textul de lege) care au fost în incompatibilitate, de a ocupa aceeași funcție care a generat starea de incompatibilitate, pentru o perioadă de 3 ani.”

Textul de lege nu are în vedere „orice” funcție eligibilă, cu alte cuvinte „toate” funcțiile eligibile. Astfel, noțiunea „aceeași” nu poate avea același sens cu „toate”, când, de fapt, în contextul dat, acești termeni sunt antonimici: legiuitorul a urmărit să restrângă domeniul de aplicare al interdicției de la „toate” funcțiile eligibile la o singură funcție eligibilă, „aceeași” care a determinat incompatibilitatea.

Astfel, din interpretarea literală a dispoziției alin. (2) al art. 25 din lege, termenul „aceeași” instituit de legiuitor nu poate fi interpretat ca fiind sinonim cu „toate”, legiuitorul evidențiind tocmai identitatea funcției eligibile respective, anume prin folosirea sintagmei „*nu mai poate ocupa aceeași funcție*”.

„Nu există în cazul de față un conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească și autoritatea legiuitoare, pentru că interpretarea legii dată de Comisia juridică a Senatului este aceeași cu interpretarea legii dată de instanțele judecătorești.[...]

De asemenea, nu există conflict juridic de natură constituțională, pentru că Senatul nu și-a arogat competențe din sfera autorității judecătorești, ci doar a constatat că nu are competența a se pronunța pe o solicitare ce nu are legătură cu mandatul de senator al domnului Akos Daniel Mora.

Solicitarea Agenției Naționale de Integritate privind «demiterea de drept» a unui senator este un nonsens juridic și este în afara cadrului constituțional, nefiind prevăzută în Constituție, ca fiind una dintre modalitățile de încetare a mandatului unui senator.”

În ceea ce privește susținerile din cererea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii referitoare la nerespectarea procedurilor interne ale Senatului, acestea sunt apreciate ca fiind neîntemeiate.

„Prevederile regulamentare la care se face referire privesc Secțiunea a 2-a: «*Conflictul de interese, constatarea incompatibilităților și alte interdicții*», respectiv art. 174—184 din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, dispozițiile legale privesc atât regimul depunerii declarației de interese ale senatorilor, în această calitate, cu privire la funcție și activitățile pe care aceștia le desfășoară, cât și procedurile privind cazurile de incompatibilitate survenite în timpul exercitării mandatului de parlamentar și care, potrivit art. 177 din Regulamentul Senatului, trebuie aduse, în termenul legal, la cunoștința Biroului permanent.

Numai aceste cazuri, potrivit art. 183 din același act normativ, vor fi trimise spre examinare Comisiei juridice care va întocmi un raport. Propunerile comisiei se aprobă de Senat cu votul majorității membrilor săi. Or, în speță, starea de incompatibilitate, generată de funcțiile deținute de domnul senator Mora Akos Daniel în perioada ocupării de către domnia sa a calității de consilier județean în cadrul Consiliului Județean Mureș, pentru care Agenția Națională de Integritate a întocmit Raportul de evaluare, rămas definitiv prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 6.289 din data de 24 septembrie 2013, nu intră în sfera de competență a Senatului și nu poate atrage «demiterea de drept din calitatea de senator», cum se solicită în adresa A.N.I.”

În consecință, Senatul apreciază că nu există conflict instituțional între două autorități publice, conflict de competență și nici conflict juridic determinat de sentința instanței judecătorești supreme, astfel că „nu este cazul a se impune pronunțarea unei soluții pentru restabilirea ordinii constituționale, pentru că aceasta nu a fost încălcată”.

Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat punctul său de vedere cu Adresa nr. 1.442/8 noiembrie 2013, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 4.208 din 11 noiembrie 2013, în care se arată următoarele:

„[...] problema existenței sau inexistenței conflictului juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească și cea legiuitoare depinde exclusiv de modul de interpretare a dispozițiilor art. 25 alin. (1)—(3) din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate — și în mod special a celor cuprinse în alineatul (2) al acestui

articol — în sensul de a aprecia în raport cu acestea dacă, odată constatată în mod definitiv existența stării de incompatibilitate în ceea ce privește o persoană dintre cele enumerate în cuprinsul art. 1 din Legea nr. 176/2010, aceasta mai poate ocupa, sau nu, funcția electivă deținută la momentul rămânerii definitive a raportului de evaluare sau a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unei stări de incompatibilitate, funcție care, însă, este diferită de funcția electivă care a generat starea de incompatibilitate, urmând ca starea de conflict juridic de natură constituțională să subziste doar în măsura în care răspunsul la această problemă este în sensul că persoana declarată incompatibilă își pierde funcția electivă deținută, chiar dacă aceasta nu este aceeași funcție cu cea care a generat starea de incompatibilitate.[...]

Lipsa de claritate a textului de lege enunțat atrage ca o necesitate imperioasă lămurirea lui prin operațiuni tehnico-juridice, de corectă sa interpretare depinzând, astfel cum am arătat deja, oferirea soluției adecvate pentru problema de natură constituțională generată tocmai de conținutul imprecis al acestuia.

Procedându-se, prin urmare, la o analiză tehnico-juridică a textului în discuție, se pot observa următoarele:

Într-o interpretare strict literală și gramaticală a normei în discuție, cu luarea în considerare doar a înțelesului cuvintelor folosite și a regulilor gramaticale, se poate ajunge la concluzia asumată de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României prin Adresa nr. XIX/296/2013, în conformitate cu care dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010, potrivit căroră «*Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului*», trebuie interpretate în sensul că «*existența stării de incompatibilitate stabilită de A.N.I. atrage interdicția de a mai ocupa, pe o perioadă de 3 ani, funcția eligibilă care a generat starea de incompatibilitate, în speță, cea de consilier județean, iar nu cea de senator, care nu are legătură cu cauza invocată*» (Adresa nr. XIX/296/2013 a Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României către Biroul permanent, pag. 3). [...]

Dacă însă, în încercarea de a da un sens cât mai apropiat dispozițiilor art. 25 alin. (2) teza a II-a din Legea nr. 176/2010 de voința reală avută de legiuitor la momentul adoptării lor, conținutul acestora este analizat și interpretat și dintr-o altă perspectivă decât cea strict literal-gramaticală, concluzia desprinsă poate fi total diferită de cea înșușită de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului României, în sensul oferirii acestui text de lege a înțelegerii juridice potrivit căreia, odată constatată definitiv existența unei stări de incompatibilitate, persoana în sarcina căreia această stare a fost stabilită decede din dreptul de a mai ocupa orice altă funcție de natura celei care a generat starea de incompatibilitate.[...]

Astfel, procedând la o interpretare sistematico-istorică a dispozițiilor legale în cauză, apreciem că se impun a fi făcute următoarele precizări:

Importanța reglementărilor în materia combaterii corupției și promovării integrității în sectorul public, în cadrul sistemului normativ național, este una bine cunoscută, aceste reglementări reprezentând nu doar un răspuns absolut necesar la o cerință reală a societății românești, ci constituind și o componentă de bază a dialogului României cu partenerii săi europeni, în cadrul procesului de evaluare a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de aceasta, ca țară membră a Uniunii Europene. (Importanța reglementărilor de drept substanțial privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice a fost recunoscută, de altfel, chiar de Curtea Constituțională în deciziile sale — a se vedea, de exemplu, Decizia nr. 1.412 din

16 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158 din 13 martie 2009, sau Decizia nr. 1.082 din 8 septembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 659 din 3 octombrie 2009 — în care s-a statuat, printre altele, că din rațiuni de prevenire a faptelor de corupție de către anumite categorii de personal, anume individualizat, legiuitorul este liber să instituie în sarcina aceluia personal obligații suplimentare, tocmai în considerarea activității pe care acesta o desfășoară, activitate care este de o anumită natură și importanță).

În acest context, apreciem ca fiind deosebit de relevant faptul că una din cele patru condiționalități impuse României prin Mecanismul de Cooperare și Verificare (înființat în decembrie 2006, prin Decizia 2006/928 a Comisiei Europene) se referea la înființarea, conform celor prevăzute, a unei Agenții pentru integritate cu responsabilități în domeniul verificării patrimoniului, al **incompatibilităților** și al conflictelor de interese potențiale, precum și **cu capacitatea de a adopta decizii obligatorii care să poată duce la aplicarea unor sancțiuni disuasive.**

Fără a intra în detaliile istoricului legislativ al reglementării actuale în această materie, Legea nr. 176/2010, ceea ce apreciem că este important de reținut în legătură cu problema ce face obiectul analizei de față este tocmai acest scop avut de legiuitorul român în adoptarea acestei legi: respectiv, acela de a crea baza legală a funcționării unui organism, care, având la îndemână o procedură clar reglementată, să poată adopta decizii obligatorii care să poată duce la aplicarea unor sancțiuni disuasive.

Or, este evident faptul că, în varianta avută în vedere de Comisia juridică a Senatului României, textul legal nu mai corespunde scopului mai sus enunțat, fiind evident că dacă o persoană care, deși declarată incompatibilă, își poate menține funcția eligibilă, dacă aceasta este alta decât cea care a generat starea de incompatibilitate, atât caracterul obligatoriu al constatărilor făcute de Agenția Națională de Integritate (și menținute ca legale de către instanțele judecătorești), cât și rolul disuasiv și preventiv al sancțiunilor impuse de lege sunt profund afectate.[...]

În susținerea celor mai sus arătate vin, de altfel, și argumentele ce se desprind în urma aplicării metodelor de interpretare logică și teleologică.

Astfel, plecând de la premisa că intenția legiuitorului a fost aceea de a sancționa persoanele care se fac vinovate de încălcarea regimului juridic privind incompatibilitățile, fără a face vreo diferență între tipul funcțiilor electiv deținute, putem conchiziunea că atribuirea pentru sintagma «aceeași funcție» a înțelesului de «funcția care a generat starea de incompatibilitate» este profund greșită, aceasta fiind, practic, de natură să lipsească de eficacitate norma juridică respectivă.

Căci, a permite o astfel de interpretare în care unei persoane constatate a fi în stare de incompatibilitate să i se aplice rigorile legale, doar în condițiile în care aceasta ocupă și la momentul rămânerii definitive a constatării A.N.I. aceeași funcție cu cea care a generat starea de incompatibilitate, ar pune, practic, la îndemână celor vizați de Legea nr. 176/2010, un procedeu extrem de simplu de ocolire a legii și mai ales de sustragere de la aplicabilitatea sancțiunilor instituite de aceasta, în sensul că, prin realizarea unei rotiri periodice a funcțiilor electiv în intervalul de timp necesar parcurgerii întregii proceduri prevăzute de lege pentru constatarea stării de incompatibilitate (și care de cele mai multe ori este destul de îndelungat, incluzând și etapa procedurilor desfășurate în fața instanțelor de judecată), subiecții de drept vizați de regimul juridic al incompatibilităților pot obține, cu destul de multă ușurință, o eludare a cadrului legal referitor la acest regim.[...]

În concluzie, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că „refuzul Senatului României de a pune în aplicare dispozițiile

art. 25 din Legea nr. 176/2010, ca urmare a confirmării definitive și irevocabile, prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal nr. 6.289 din 24 septembrie 2013, a legalității raportului nr. 51.047/G/II/2011, întocmit de Agenția Națională de Integritate, prin care s-a constatat starea de incompatibilitate în care s-a aflat domnul senator Mora Akos Daniel, este unul nejustificat, astfel încât, pentru toate considerentele anterior expuse și în considerarea argumentelor avute în vedere în Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 28 noiembrie 2012 — pronunțată de instanța de contencios constituțional în soluționarea unei cauze similare —, se impune admiterea sesizării formulate de Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, în sensul constatării existenței conflictului juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legislativă, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte, conflict de natură a împiedica puterea judecătorească să își îndeplinească atribuțiile constituționale și legale cu care a fost investită.”

D. Cererea privind soluționarea conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, pe de altă parte, a fost dezbătută în ședința din data din 13 noiembrie 2013. La ședință au participat președintele Consiliului Superior al Magistraturii, doamna Oana Andrea Schimdt-Hăineală, reprezentantul Senatului României, domnul Tudor Chiuariu, președintele Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări și reprezentantul Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Ionel Barbă, președintele Secției de contencios administrativ și fiscal.

Având cuvântul, reprezentantul Senatului României, domnul Tudor Chiuariu, formulează o cerere prealabilă, prin care solicită Curții să se pronunțe cu privire la excepția prematurității sesizării Curții Constituționale cu cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, pe de altă parte. Se arată că hotărârea judecătorească a cărei executare se solicită nu a fost încă redactată de Înalta Curte de Casație și Justiție, la dosarul cauzei aflându-se doar un certificat de grefă, astfel că nu există un refuz de punere în executare a unei hotărâri judecătorești prin care se stabilește starea de incompatibilitate a domnului senator Mora și, prin urmare, niciun conflict juridic de natură constituțională.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, doamna Oana Andrea Schimdt-Hăineală, solicită respingerea cererii ca neîntemeiată, arătând că, pe de o parte, la nivelul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului nu a fost ridicată problema prematurității executării hotărârii judecătorești și, pe de altă parte, nu poate fi pusă la îndoială existența hotărârii judecătorești irevocabile care dispune, printr-un dispozitiv obligatoriu, cu privire la situația juridică a unei persoane.

Reprezentantul Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Ionel Barbă, apreciază excepția prematurității sesizării Curții Constituționale cu cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională ca nefondată și arată că Senatul nu este în poziția de a evalua starea de incompatibilitate a domnului senator Mora, ci de a executa o hotărâre judecătorească, care, deși nu a fost motivată, există, ceea ce se pune în executare fiind tocmai dispozitivul hotărârii, reținut ca atare în certificatul de grefă deus la dosar.

În replică, reprezentantul Senatului României arată că, în urma dezbaterilor, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări nu s-a pronunțat pe fondul problemei privind starea de incompatibilitate, ci doar a constatat că Senatul nu este competent a hotărî cu privire la aspectul sesizat. Pe de altă parte, Codul de procedură civilă nu face distincție între hotărârile

judecătorești motivate și cele nemotivate, ceea ce contează este ca hotărârea să respecte condițiile prevăzute de dispozițiile art. 261—266 din cod și, sub acest aspect, nu se poate susține punerea în executare a unui certificat de grefă.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii consideră că, prin corespondența Senatului către Agenția Națională de Integritate, punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări conține aprecieri cu privire la inexistența stării de incompatibilitate, iar, în ceea ce privește executarea unei hotărâri judecătorești, se face trimitere la dispozițiile Codului de procedură penală, care prevăd executarea unei hotărâri definitive din momentul pronunțării.

Curtea Constituțională rămâne în pronunțare cu privire la excepția prematurității sesizării Curții Constituționale cu cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritățile publice.

Deliberând, Curtea, cu majoritate de voturi, respinge cererea formulată de reprezentantul Senatului României pentru următoarele argumente:

Potrivit dispozițiilor Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, Agenția Națională de Integritate desfășoară activitatea de evaluare a incompatibilităților persoanelor care ocupă demnități și funcții publice întocmind rapoarte de evaluare prin care constată starea de incompatibilitate. Persoana care face obiectul evaluării poate contesta raportul de evaluare a incompatibilității în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la instanța de contencios administrativ. Agenția va comunica raportul de evaluare pentru senatori și deputați Camerei din care face parte parlamentarul.

Prin urmare, Curtea constată că, în temeiul dispozițiilor legale, Agenția Națională de Integritate stabilește starea de incompatibilitate a persoanei cercetate, instanțele judecătorești, de fond și recurs, validând sau infirmând raportul de evaluare al Agenției Naționale de Integritate în urma soluționării contestațiilor cu care sunt învestite.

Așa fiind, în cazul de față, instanțele judecătorești (Curtea de Apel Târgu Mureș și Înalta Curte de Casație și Justiție), care au verificat legalitatea raportului de evaluare în privința stării de incompatibilitate, au respins contestația și, ulterior, recursul, formulate de domnul senator Mora Akos Daniel, confirmând, în mod irevocabil, legalitatea și temeinicia raportului de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate, precum și starea de incompatibilitate a domnului Mora.

Pe cale de consecință, în temeiul art. 26 din Legea nr. 176/2010, Agenția a comunicat raportul de evaluare Senatului României, Camera Parlamentului din care face parte domnul senator Mora, pentru a proceda în conformitate cu prevederile legale.

Curtea Constituțională constată că au fost respectate dispozițiile Legii nr. 176/2010 referitoare la procedura de soluționare a contestațiilor și cele ale Codului de procedură civilă referitoare la punerea în executare a hotărârilor judecătorești. Hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă la 24 septembrie 2013, data pronunțării deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra recursului formulat de domnul Mora. Este irelevantă pentru situația de față împrejurarea că hotărârea judecătorească nu a fost redactată atâta timp cât art. 403 din Codul de procedură civilă stabilește că data hotărârii este aceea la care minuta este pronunțată potrivit legii.

Mai mult, Curtea observă că aspectul procedural invocat în fața sa — prematuritatea formulării cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională — nu a fost invocat de către membrii Biroului permanent al Senatului și nici de cei ai

Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, atunci când au analizat solicitarea Agenției Naționale de Integritate.

Președintele Curții Constituționale, domnul Augustin Zegrean, dă cuvântul părților pentru a pune concluzii pe fondul cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritățile publice.

Având cuvântul, președintele Consiliului Superior al Magistraturii reiterează argumentele prezentate în documentele depuse la dosarul cauzei (sesizarea Curții și în punctul de vedere exprimat ulterior) și solicită Curții constatarea conflictului juridic de natură constituțională și dispunerea măsurilor legale pentru executarea hotărârii judecătorești irevocabile.

Reprezentantul Senatului României apreciază că cererea Consiliului Superior al Magistraturii conține trei inexactități:

— hotărârea Înaltei Curți de Casație și Justiție nu are legătură cu mandatul de senator și, implicit, cu Senatul României, astfel că nu există nicio dispoziție a instanței judecătorești pe care Senatul să refuze să o pună în executare;

— nu există similaritate cu cauza senatorului Mircea Diaconu, unde instanța judecătorească a constatat starea de incompatibilitate cu mandatul de senator;

— prin cererea formulată, președintele Consiliului Superior al Magistraturii acționează contrar practicii instanțelor judecătorești, care, sesizate cu probleme asemănătoare celei deduse instanței constituționale, au interpretat dispozițiile art. 25 alin. (1) din Legea nr. 176/2010 în sensul că starea de incompatibilitate nu poate înfrânge voința populară exprimată prin vot prin care se alege o persoană pentru o altă funcție de demnitate publică decât aceea pentru care s-a constatat incompatibilitatea.

Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a dat aceeași interpretare dispozițiilor legale ca și instanțele judecătorești și a apreciat că nu poate trimite spre dezbaterea plenului Senatului o problemă cu privire la care acesta nu este competent. De altfel, Biroul permanent, organ de conducere al Senatului cu atribuții importante în rezolvarea problemelor de competență, a acționat potrivit dispozițiilor legale și regulamentare.

În continuare, reprezentantul Senatului României susține argumentele expuse în punctul de vedere înaintat Curții Constituționale și aflat în dosarul cauzei și solicită instanței să constate că nu există niciun conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legislativă, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte.

Reprezentantul Înaltei Curți de Casație și Justiție susține că interpretarea Senatului României cu privire la dispozițiile art. 25 alin. (1) din Legea nr. 176/2010 este lipsită de valoare juridică, întrucât conduce la un rezultat nerezonabil. Astfel, atâta timp cât scopul legii este acela de a sancționa persoanele aflate în stare de incompatibilitate prin decăderea din exercițiul funcției publice, exceptarea unei anume categorii de la suportarea consecințelor juridice constituie o derogare nejustificată și, deci, inacceptabilă.

Or, Biroul permanent al Senatului trebuia să înainteze plenului Camerei sesizarea Agenției Naționale de Integritate pentru ca acesta să decidă cu privire la starea de incompatibilitate a domnului senator Mora, iar nu să-și aroge competențe care nu-i aparțin, blocând procedura prevăzută de Regulamentul Senatului.

Prin urmare, reprezentantul Înaltei Curți de Casație și Justiție solicită Curții Constituționale să constate existența conflictului juridic de natură constituțională.

Reprezentantul Senatului României, în completare, ține să precizeze că are informații cu privire la existența mai multor hotărâri judecătorești care dezleagă problema de drept care stă la baza pretinsului conflict juridic de natură constituțională, care tind să contureze a anumită practică unitară a instanțelor

judecătorești în această materie. Or, cererea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii ar fi trebuit să țină seama de această practică judiciară, să vizeze apărarea independenței justiției, iar nu să acționeze în dezacord cu aceasta.

În replică, președintele Consiliului Superior al Magistraturii arată că atribuția de unificare a practicii judecătorești aparține Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar nu instanțelor judecătorești punctuale sau Consiliului Superior al Magistraturii. În ceea ce privește aspectele sesizate în cererea de soluționare a conflictului, acestea vizează garanții ale apărării actului de justiție, iar nu subminarea rolului instanțelor judecătorești.

Președintele Curții Constituționale pune în vedere membrilor Curții posibilitatea de a adresa întrebări părților prezente la judecarea dosarului.

Domnul judecător Puskás Valentin Zoltán solicită reprezentantului Senatului României, domnul Tudor Chiuariu, în calitate de președinte al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, să arate care este interpretarea pe care Comisia o dă dispozițiilor art. 67 din Regulamentul Senatului, referitor la atribuțiile comisiilor permanente.

Domnul Tudor Chiuariu arată că dispozițiile art. 67 din regulamentele au constituit temeiul juridic al sesizării Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări de către Biroul permanent al Camerei, al dezbaterilor care au avut loc în comisie și al formulării punctului de vedere cu privire la lipsa de competență a Senatului în problema respectivă.

Președintele Curții Constituționale ia act de închiderea dezbaterilor și anunță rămânerea în pronunțare a instanței cu privire la cauza dedusă judecării.

CURTEA,

examinând sesizarea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii privind existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte, punctele de vedere ale Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție și Senatului României, raportul întocmit de judecătorul-raportor, prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

Curtea constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit art. 146 lit. e) din Constituție, precum și ale art. 1, 10, 34 și 35 din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritățile publice.

E. Examinarea condițiilor privind existența unui conflict juridic de natură constituțională:

I. În ceea ce privește admisibilitatea sesizării:

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. e) din Constituție, Curtea Constituțională „soluționează conflictele juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice”. În acest sens, autorități publice care ar putea fi implicate într-un conflict juridic de natură constituțională sunt numai cele cuprinse în titlul III din Constituție, și anume: Parlamentul, alcătuit din Camera Deputaților și Senat, Președintele României, ca autoritate publică unipersonală, Guvernul, organele administrației publice centrale și ale administrației publice locale, precum și organele autorității judecătorești. Pentru exercitarea competenței prevăzute de Constituție, Curtea este sesizată la cererea „Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a primului-ministru sau a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii”. Subiectele de drept pe care Legea fundamentală le îndrituiește a sesiza Curtea sunt limitativ prevăzute, dispoziția constituțională nedistingând după cum autoritățile pe care le reprezintă sunt sau nu părți în conflictul cu care sesizează Curtea.

Prin urmare, Curtea constată că președintele Consiliului Superior al Magistraturii este în drept să formuleze cererea cu privire la soluționarea conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, pe de altă parte, deși nu este parte în acest conflict.

II. Cadru constituțional, legal și regulamentar privind regimul juridic al incompatibilităților parlamentare

1. Incompatibilități de ordin constituțional:

Articolul 71 — „*Incompatibilități*”: „(1) *Nimeni nu poate fi, în același timp, deputat și senator.*

(2) *Calitatea de deputat sau de senator este incompatibilă cu exercitarea oricărei funcții publice de autoritate, cu excepția celei de membru al Guvernului.*

(3) *Alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică.*”

2. Incompatibilități de ordin legal:

Dispozițiile constituționale referitoare la incompatibilități au fost preluate și dezvoltate în mai multe legi organice. Astfel, **Legea nr. 96/2006 privind Statutul deputaților și al senatorilor**, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 459 din 25 iulie 2013, a stabilit în cap. IV următoarele incompatibilități:

— art. 15: *Incompatibilități cu caracter general* [conform art. 71 alin. (1) și (2) din Legea fundamentală];

— art. 16: *Incompatibilități cu funcții din economie și alte incompatibilități* [conform art. 71 alin. (3) din Constituție];

De asemenea, **Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, prevede, în cartea I, titlul IV, cap. III, secțiunea a 2-a „*Incompatibilități privind calitatea de parlamentar*”, următoarele:

— Art. 81: „(1) *Calitatea de deputat sau de senator este incompatibilă cu exercitarea oricărei funcții publice de autoritate, potrivit Constituției, cu excepția celei de membru al Guvernului.*

(2) *Prin funcții publice de autoritate, incompatibile cu calitatea de deputat sau de senator, se înțelege funcțiile din administrația publică asimilate celor de ministru, funcțiile de secretar de stat, subsecretar de stat și funcțiile asimilate celor de secretar de stat și subsecretar de stat din cadrul organelor de specialitate din subordinea Guvernului sau a ministerelor, funcțiile din Administrația Prezidențială, din aparatul de lucru al Parlamentului și al Guvernului, funcțiile de conducere specifice ministerelor, celorlalte autorități și instituții publice, funcțiile de consilieri locali și consilieri județeni, de prefecți și subprefecți și celelalte funcții de conducere din aparatul propriu al prefecturilor, funcțiile de primar, viceprimar și secretar ai unităților administrativ-teritoriale, funcțiile de conducere și execuție din serviciile publice descentralizate ale ministerelor și celorlalte organe din unitățile administrativ-teritoriale și din aparatul propriu și serviciile publice ale consiliilor județene și consiliilor locale, precum și funcțiile care, potrivit legii, nu permit persoanelor care le dețin să candideze în alegeri.”;*

— Art. 82: „(1) *Calitatea de deputat și senator este, de asemenea, incompatibilă cu:*

a) *funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, administrator, membru al consiliului de administrație sau cenzor la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, precum și la instituțiile publice;*

b) *funcția de președinte sau de secretar al adunărilor generale ale acționarilor sau asociațiilor la societățile comerciale prevăzute la lit. a);*

c) funcția de reprezentant al statului în adunările generale ale societăților comerciale prevăzute la lit. a);

d) funcția de manager sau membru al consiliilor de administrație ale regiilor autonome, companiilor și societăților naționale;

e) calitatea de comerciant persoană fizică;

f) calitatea de membru al unui grup de interes economic;

g) o funcție publică încredințată de un stat străin, cu excepția acelor funcții prevăzute în acordurile și convențiile la care România este parte;

h) funcția de președinte, vicepreședinte, secretar și trezorer al federațiilor și confederațiilor sindicale.

(2) Abrogat.

(3) Deputații și senatorii pot exercita funcții sau activități în domeniul didactic, al cercetării științifice și al creației literar-artistice.”;

— Art. 83 alin. (4): „Procedura de constatare a incompatibilității este cea prevăzută în Regulamentul Camerei Deputaților și în Regulamentul Senatului.”

Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative prevede la art. 25 următoarele:

„(1) Fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate constituie abatere disciplinară și se sancționează potrivit reglementării aplicabile demnității, funcției sau activității respective, în măsura în care prevederile prezentei legi nu derogă de la aceasta și dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infracțiuni.

(2) Persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. **Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.** În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate.”

3. Incompatibilități prevăzute de Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 948 din 25 octombrie 2005.

Art. 177 și art. 178 cuprinse în capitolul IV „Statutul senatorului”, secțiunea a 2-a „Conflictul de interese, constatarea incompatibilităților și alte interdicții”, reiau prevederile art. 81 și 82 din Legea nr. 161/2003.

III. Cadrul legal și regulamentar al procedurii de constatare a stării de incompatibilitate a unui parlamentar

1. Procedura este cea reglementată de Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 621 din 2 septembrie 2010, partea I, titlul II:

„Proceduri de asigurare a integrității și transparenței în exercitarea funcțiilor și demnităților publice”. Dintre dispozițiile legale, Curtea menționează:

— Art. 12 alin. (1): „Agenția îndeplinește activitatea de evaluare prevăzută la art. 8 din oficiu sau la sesizarea oricărei persoane fizice sau juridice, cu respectarea prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 233/2002.”;

— Secțiunea a 3-a: *Evaluarea conflictelor de interese și a incompatibilităților*;

— Partea I, titlul II, cap. I, art. 22 alin. (1): „Persoana care face obiectul evaluării poate contesta raportul de evaluare a conflictului de interese sau a incompatibilității în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la instanța de contencios administrativ.”;

— Art. 24 alin. (1): „Acțiunile introduse la instanțele de contencios administrativ urmează regulile de competență prevăzute în Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, care se aplică în mod corespunzător.”;

— Art. 26: „(1) Agenția va comunica raportul de evaluare, după cum urmează: [...]”

d) pentru senatori și deputați — Camerei din care face parte parlamentarul [...]”

2. Dispozițiile art. 179—184 din Regulamentul Senatului prevăd procedura de încetare a mandatului senatorului care se află în stare de incompatibilitate. Regulamentul distinge între situația în care senatorul se află în stare de incompatibilitate la începerea mandatului și situația în care starea de incompatibilitate survine în timpul exercitării mandatului.

Astfel, pentru prima ipoteză, dispozițiile art. 179 prevăd că: „(1) Senatorul care se află în una dintre incompatibilitățile prevăzute la art. 177 sau în alte legi speciale va informa în scris, în termen de 15 zile, Biroul permanent despre această situație.

(2) În termen de 30 de zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (1), senatorul va opta între mandatul de deputat sau de senator și funcția ori funcțiile incompatibile, demisionând potrivit opțiunii sale.

(3) După expirarea termenului prevăzut la alin. (2), dacă nu și-a exprimat opțiunea, senatorul este considerat demisionat de drept. Situația se aduce la cunoștința plenului Senatului, care constată demisia de drept. Hotărârea de constatare a demisiei se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

Pentru cea de-a doua ipoteză, art. 182 și 183 din Regulamentul Senatului stabilesc că: „**Orice stare de incompatibilitate survineă în timpul exercitării mandatului de parlamentar trebuie adusă la cunoștința Biroului permanent, în scris, și în termen de 30 de zile de la data intervenirii acesteia**”, respectiv: „(1) **Cazurile de incompatibilitate vor fi trimise spre examinare Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, care va întocmi un raport. Propunerile comisiei se aprobă de Senat cu votul majorității membrilor săi.**

(2) Dacă senatorul a făcut să înceteze cauza de incompatibilitate după sesizarea comisiei, se va lua act despre aceasta în procesul-verbal al ședinței, iar asemenea cazuri nu se trec în raportul comisiei.”

Dispozițiile art. 188 alin. (1) din regulament, care preiau dispozițiile art. 70 alin. (2) din Constituție, prevăd: „**Calitatea de senator încetează la data întrunirii legale a Senatului nou-ales, precum și în caz de demisie, de pierdere a drepturilor electorale, de incompatibilitate ori de deces.**”

IV. Prezentarea situației de fapt

1. Prin Hotărârea Senatului nr. 47 din 19 decembrie 2012 privind validarea mandatelor senatorilor aleși la data de 9 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 864 din 19 decembrie 2012, a fost validat mandatul senatorului Mora Akos Daniel în colegiul uninominal nr. 3 al circumscripției electorale nr. 28 — Mureș.

2. Anterior, la data de 15 noiembrie 2010, Agenția Națională de Integritate, în temeiul art. 12 alin. (1) și alin. (2) lit. b) din Legea nr. 176/2010, s-a sesizat din oficiu cu privire la faptul că domnul Mora Akos Daniel, consilier județean în cadrul Consiliului Județean Mureș, nu a respectat dispozițiile legale cu privire la completarea și depunerea declarațiilor de avere și de interese.

În urma analizei elementelor de incompatibilitate, la data de 20 aprilie 2011, Agenția Națională de Integritate a întocmit un raport de evaluare prin care a constatat starea de incompatibilitate a domnului Mora Akos Daniel. S-a reținut că „firma S.C. Moragroind S.R.L., al cărei asociat și director este domnul consilier județean Mora Akos Daniel, a încheiat contracte de lucrări cu unități aflate sub autoritatea Consiliului Județean Mureș, situație care face dovada faptului că acesta se află în stare de incompatibilitate conform prevederilor art. 90 alin. (1) din Legea nr. 161/2003”.

Raportul de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate a fost comunicat domnului Mora Akos Daniel în data de 6 mai 2011.

3. În temeiul art. 22 alin. (1) din Legea nr. 176/2010, care prevede că „*Persoana care face obiectul evaluării poate contesta raportul de evaluare a conflictului de interese sau a incompatibilității în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la instanța de contencios administrativ*”, domnul Mora Akos Daniel a contestat raportul Agenției Naționale de Integritate la Curtea de Apel Târgu Mureș — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, solicitând anularea actului administrativ.

Prin Sentința nr. 34, pronunțată în ședința publică din 24 februarie 2012, în Dosarul nr. 172/43/2011, Curtea de Apel Târgu Mureș a respins contestația formulată de reclamant.

4. Împotriva sentinței Curții de Apel Târgu Mureș, domnul Mora Akos Daniel a formulat recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția de contencios administrativ și fiscal. Prin Decizia nr. 6.289, pronunțată în ședința publică din 24 septembrie 2013, instanța supremă a constatat că instanța de fond a pronunțat o sentință legală și temeinică și a respins recursul formulat, ca nefondat. Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție este irevocabilă din data pronunțării, 24 septembrie 2013.

5. Prin Adresa nr. 8.190 din 30 septembrie 2013, Agenția Națională de Integritate a transmis solicitarea către Senatul României ca, având în vedere prevederile legale incidente, să constate demiterea de drept din calitatea de senator a domnului Mora Akos Daniel, ca urmare a pronunțării Deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 6.289 din 24 septembrie 2013, irevocabilă, cu consecința menținerii ca legal și temeinic a Raportului de evaluare întocmit în cauză de Agenția Națională de Integritate.

6. Biroul permanent al Senatului, în ședința din 30 septembrie 2013, a hotărât transmiterea scrisorii Agenției Naționale de Integritate la Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, care, analizând documentele transmise și legislația în materie în vigoare, a constatat, în ședința din 16 octombrie 2013, cu unanimitate de voturi, că „*nu este de competența Senatului a se pronunța cu privire la aplicarea unor sancțiuni ori interdicții pentru încălcarea obligațiilor legale referitoare la starea de incompatibilitate care nu se referă la mandatul de senator*”. S-a reținut că „*existența stării de incompatibilitate stabilită de A.N.I. atrage interdicția de a mai ocupa, pe o perioadă de 3 ani, funcția eligibilă care a generat starea de incompatibilitate, în speță, cea de consilier județean, iar nu cea de senator, care nu are legătură cu cauza invocată*”.

Prin Adresa nr. XXXV/5.877 din 23 octombrie 2013, secretarul general al Senatului, în temeiul Hotărârii Biroului permanent al Senatului din 21 octombrie 2013, a transmis Agenției Naționale de Integritate punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări.

7. Prin Adresa nr. 9.663 din 28 octombrie 2013, Agenția Națională de Integritate a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii să analizeze posibilitatea sesizării Curții Constituționale cu soluționarea conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritățile publice, în conformitate cu dispozițiile art. 24 din Legea nr. 317/2004.

V. În ceea ce privește **noțiunea de conflict juridic de natură constituțională dintre autorități publice**, Curtea Constituțională a statuat, prin Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 17 februarie 2005, că acesta presupune „*acte sau acțiuni concrete prin care o autoritate sau mai multe își arogă puteri, atribuții sau competențe, care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice, ori omisiunea unor autorități publice, constând în declinarea competenței sau în refuzul de a îndeplini anumite acte care intră în obligațiile lor*”. De asemenea, prin Decizia nr. 97 din 7 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 5 martie 2008, Curtea a reținut: „*Conflictul juridic de natură constituțională există între două sau mai multe autorități și poate privi conținutul ori întinderea atribuțiilor lor decurgând din Constituție, ceea ce înseamnă că acestea sunt conflicte de competență, pozitive sau negative, și care pot crea blocaje instituționale*.” În sfârșit, Curtea a mai statuat că textul art. 146 lit. e) din Constituție „*stabilește competența Curții de a soluționa în fond orice conflict juridic de natură constituțională ivit între autoritățile publice, iar nu numai conflictele de competență născute între acestea*” (Decizia nr. 270 din 10 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 15 aprilie 2008).

Față de circumstanțierea realizată în jurisprudența citată cu privire la atribuția conferită Curții Constituționale de art. 146 lit. e) din Constituție, rezultă că în prezenta cauză Curtea urmează să se pronunțe cu privire la următoarele împrejurări:

— dacă prin Adresa nr. XXXV/5.877 din data de 23 octombrie 2013, prin care secretarul general al Senatului a transmis Agenției Naționale de Integritate punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări nr. XIX/296/2013, care a apreciat că starea de incompatibilitate stabilită de Agenția Națională de Integritate a domnului Mora Akos Daniel atrage interdicția de a mai ocupa, pe o perioadă de 3 ani, funcția eligibilă care a generat starea de incompatibilitate, respectiv cea de consilier județean, iar nu cea de senator, **Camera Parlamentului și-a arogat competențe care, potrivit Constituției, nu îi aparțin**, a încălcat competența puterii judecătorești care pronunțase în prealabil o hotărâre judecătorească referitoare la această problemă, ori a creat orice alt conflict juridic de natură constituțională;

— dacă prin aceeași adresă prin care s-a constatat că nu este de competența Senatului a se pronunța cu privire la aplicarea unor sancțiuni ori interdicții pentru încălcarea obligațiilor legale referitoare la starea de incompatibilitate care nu se referă la mandatul de senator, **Senatul a omis sau a refuzat să îndeplinească o obligație constituțională, legală sau regulamentară, de natură a genera un blocaj instituțional**.

VI. **Aspectele constituționale ale înfăptuirii justiției** sunt prevăzute de titlul III — *Autorități publice*, capitolul VI — *Autoritatea judecătorească*.

Sensul art. 124 alin. (1) din Constituție este acela că organele care înfăptuiesc justiția și care, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituție, sunt instanțele judecătorești trebuie să respecte legea, de drept material sau procesual, aceasta fiind cea care determină comportamentul persoanelor fizice și juridice în sfera

publică și în circuitul civil. Dispoziția constituțională consacră **principiul legalității actului de justiție** și trebuie corelată cu prevederea art. 16 alin. (2) din Constituție care prevede că „*Nimeni nu este mai presus de lege*” și cu cea a art. 124 alin. (3) din Constituție, care prevede alte două principii constituționale: **independența judecătorului și supunerea lui numai legii**.

Înfăptuirea justiției, în numele legii, are semnificația că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege. Altfel spus, hotărârea judecătorească reprezintă un **act de aplicare a legii** pentru soluționarea unui conflict de drepturi sau interese, constituind un mijloc eficient de restabilire a ordinii de drept democratice și de eficientizare a normelor de drept substanțial. Datorită acestui fapt, hotărârea judecătorească — desemnând tocmai rezultatul activității judiciare — reprezintă, fără îndoială, cel mai important act al justiției.

Hotărârea judecătorească fiind înzestrată cu **autoritate de lucru judecat**, răspunde nevoii de securitate juridică, părțile având obligația să se supună efectelor obligatorii ale actului juridicțional, fără posibilitatea de a mai pune în discuție ceea ce s-a tranșat deja pe calea judecătii. Prin urmare, hotărârea judecătorească produce efecte din momentul pronunțării, iar după rămânerea irevocabilă se situează în **sfera actelor de autoritate publică**, fiind investită cu o eficiență specifică de către ordinea normativă constituțională.

Pe de altă parte, un efect intrinsec al hotărârii judecătorești îl constituie **forța executorie** a acesteia, care trebuie respectată și executată atât de către cetățeni, cât și de autoritățile publice. Or, a lipsi o hotărâre definitivă și irevocabilă de caracterul ei executoriu, reprezintă o încălcare a ordinii juridice a statului de drept și o obstrucționare a bunei funcționări a justiției.

VII. Rolul Parlamentului. Potrivit dispozițiilor constituționale consacrate de art. 61 alin. (1), „*Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării*”. În îndeplinirea rolului constituțional, Parlamentul adoptă legi (constituționale, organice sau ordinare), hotărâri (regulamentele fiecărei Camere sau al Camerelor reunite, hotărâri privind modul de organizare și funcționare a activității interne, hotărâri adoptate în virtutea prerogativelor constituționale ale acestei autorități, cum ar fi cele referitoare la investirea Guvernului, la numirea membrilor unor autorități publice, a Avocatului Poporului etc., sau hotărâri adoptate în temeiul unor dispoziții exprese ale Legii fundamentale) și moțiuni.

1. Autonomia regulamentară de care beneficiază cele două Camere ale Parlamentului, în temeiul dispozițiilor constituționale prevăzute de art. 64 alin. (1), le dă dreptul acestora de a dispune cu privire la propria organizare și procedurile de desfășurare a lucrărilor parlamentare.

Regulamentele parlamentare — Regulamentul Camerei Deputaților, Regulamentul Senatului și Regulamentul ședințelor comune ale Camerei Deputaților și Senatului —, sub aspectul naturii lor juridice, sunt hotărâri ale Parlamentului. Ele sunt adoptate de către fiecare Cameră sau de Camerele reunite, nu în virtutea calității de putere legiuitoare a Parlamentului, ci în calitate de corpuri autonome, investite cu o putere de organizare și funcționare proprie. Fiecare Cameră adoptă propriul regulament, act cu caracter normativ de sine stătător, în conformitate cu competența atribuită de Constituție.

Regulamentul Senatului, în art. 179—184, prevede procedura de încetare a mandatului unui senator care se află în stare de incompatibilitate, procedură care se finalizează, după caz, cu constatarea demisiei de drept de către plenul Senatului — în situația incompatibilității la dobândirea mandatului de senator, sau cu aprobarea de către Senat, cu votul majorității membrilor săi, a propunerilor cuprinse în raportul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului — în situația incompatibilității survenite în timpul exercitării mandatului.

Deși, în aparență, dispozițiile Regulamentului Senatului și cele ale Legii nr. 176/2010 operează o suprapunere de competență între Camera Parlamentului, pe de o parte, și Agenția Națională de Integritate și instanțele judecătorești, pe de altă parte, în realitate, cele două reglementări prevăd **două proceduri distincte** cu privire la constatarea stării de incompatibilitate și efectele pe care le produce o atare constatare.

Astfel, este evident că Senatul, în virtutea autonomiei parlamentare, poate constata, potrivit procedurii interne, atât **starea de incompatibilitate**, care este prevăzută de lege și de regulament, cât și **încetarea de drept a mandatului** de senator și vacantarea locului respectiv.

În schimb, potrivit prevederilor Legii nr. 176/2010, Agenția Națională de Integritate, prin raportul de evaluare, și ulterior instanța judecătorească investită cu soluționarea contestației formulate împotriva acestui act administrativ, nu pot constata **decât starea de incompatibilitate** în care se află senatorul, fără a avea competențe cu privire la dispunerea încetării calității de senator. De aceea, după parcurgerea procedurii prevăzute de lege, devin din nou incidente prevederile Regulamentului Senatului, raportul de evaluare, alături de hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă constituind temeiul adoptării hotărârii Senatului prin care se constată încetarea de drept a mandatului de senator și vacantarea locului respectiv.

2. Rolul comisiilor parlamentare

Dispozițiile art. 64 alin. (4) și (5) din Constituție pun în evidență locul și rolul comisiilor permanente în cadrul activității parlamentare. Astfel, aceste comisii sunt organe interne de lucru ale Camerelor Parlamentului a căror activitate are caracter pregătitor pentru a oferi forului deliberativ toate elementele necesare adoptării deciziei (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 48 din 17 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 125 din 21 mai 1994). Comisiile se constituie dintr-un număr restrâns de deputați sau senatori, specializați pe un anumit domeniu, cu o componență și o structură care respectă configurația politică a fiecărei Camere. Dezbaterile specializate care au loc în cadrul ședințelor acestor comisii se finalizează cu întocmirea de rapoarte sau avize care au rolul de a pregăti și facilita desfășurarea lucrărilor Camerelor, respectiv a dezbaterilor care vor avea loc în plenul acestora. Necesitatea creării acestor organe de lucru a fost impusă de asigurarea eficienței activității unui corp deliberativ numeros.

Din acest considerent, organizarea și funcționarea lor sunt amănunțit reglementate, potrivit art. 64 alin. (1) din Constituție, prin regulamentul fiecărei Camere. Dispozițiile constituționale nu fac decât să exprime acest rol subordonat, pregătitor, al activității comisiilor, diferențiat conform tipologiei lor, cuprinsă, de altfel, în prevederile art. 64 alin. (4) din Constituție: „Fiecare Cameră își constituie comisii permanente și poate institui comisii de anchetă sau alte comisii speciale. Camerele își pot constitui comisii comune.”

Dat fiind acest caracter auxiliar al comisiilor parlamentare, **natura juridică a rapoartelor sau avizelor adoptate de acestea este aceea a unui act preliminar, cu caracter facultativ, de recomandare, adoptat în scopul de a sugera o anumită conduită**, sub aspect decizional, plenului fiecărei Camere sau camerelor reunite. Rapoartele și avizele au caracter obligatoriu numai sub aspectul solicitării lor, iar nu și din perspectiva soluțiilor pe care le propun, **Senatul și Camera Deputaților fiind singurele corpuri deliberative prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile constituționale**.

Deplasarea unui centru de decizie constituțional (Parlamentul) la comisii ale acestuia nu este conformă cu menirea celui dintâi, exprimată clar în prevederile art. 111 și art. 61 din Constituție (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 48 din 17 mai 1994, precitată).

3. Atribuțiile Biroului permanent al Senatului

Potrivit dispozițiilor art. 36 alin. (1) din Regulamentul Senatului, Biroul permanent al Senatului are următoarele atribuții: „[...]

d) pregătește și asigură desfășurarea în bune condiții a lucrărilor Senatului; [...]

g) stabilește, cu consultarea președinților comisiilor, repartizarea proiectelor de lege și a inițiativelor legislative către comisia pentru amendamente, avize și întocmirea rapoartelor, precum și termenul pentru fiecare dintre acestea;

h) întocmește proiectul ordinii de zi a ședințelor Senatului și programul de activitate, cu consultarea liderilor grupurilor parlamentare, a președinților comisiilor permanente și a reprezentantului Guvernului pentru relația cu Parlamentul, și dispune publicarea acestora pe site-ul Senatului; [...]

t) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege, de prezentul regulament sau hotărâte de Senat.”

În conformitate cu dispozițiile art. 36 alin. (2), dezbaterile Biroului permanent al Senatului se consemnează în stenograme și procese-verbale și se înregistrează audio. La decizia Biroului permanent, se pot realiza și înregistrări video ale ședințelor.

VIII. Concluzii

1. Aplicând considerentele expuse mai sus în speța dedusă judecării, Curtea constată că, potrivit dispozițiilor art. 183 alin. (1) din Regulamentul Senatului, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului avea obligația de a întocmi un raport cu privire la cazurile de incompatibilitate trimise spre examinare de către Biroul permanent al acestei Camere. Propunerile cuprinse în raportul comisiei urmau a fi luate în dezbateri de Senat, în plenul său.

Din această perspectivă, Curtea observă că, prin decizia luată în cadrul ședinței din 21 octombrie 2013 de a transmite Agenției Naționale de Integritate punctul de vedere al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări prin care s-a reținut că starea de incompatibilitate stabilită de Agenția Națională de Integritate atrage interdicția de a mai ocupa, pe o perioadă de 3 ani, funcția eligibilă de consilier județean, iar nu pe cea de senator, împrejurare ce determină lipsa competenței Senatului de a se pronunța cu privire la aplicarea unor sancțiuni sau interdicții pentru încălcarea obligațiilor legale referitoare la starea de incompatibilitate care nu se referă la mandatul de senator, **Biroul permanent al Senatului a blocat procedura regulamentară care prevede, în faza ulterioară întocmirii raportului comisiei, dezbaterii și votul Plenului Camerei Parlamentului cu privire la existența stării de incompatibilitate a unui parlamentar.** Potrivit dispozițiilor art. 36 alin. (1) lit. h) din Regulamentul Senatului, Biroul permanent al Senatului ar fi trebuit să înscrie pe ordinea de zi a ședinței Plenului Senatului dezbaterii având ca obiect propunerile cuprinse în raportul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări, Senatul fiind corpul deliberativ prin care Parlamentul își îndeplinește atribuțiile constituționale.

Or, luând act de raportul comisiei parlamentare, prezentat inform drept punct de vedere, Biroul permanent al Senatului și-a însușit actul decizional, deliberând asupra aspectelor cuprinse în documentul întocmit de comisie și hotărând, prin vot, cu unanimitate, comunicarea acestuia Agenției Naționale de Integritate. Procedura urmată și hotărârea adoptată excedează competenței Biroului permanent al Senatului, care prin conduita sa a angajat Senatul, ca autoritate publică, într-un conflict juridic de natură constituțională. Astfel, **neasumarea competenței în a decide în acest caz și refuzul autorității legiuitoare — Senatul de a îndeplini o obligație constituțională, legală și regulamentară generează conflictul juridic de natură constituțională**, astfel cum acesta a fost definit prin Decizia Curții Constituționale nr. 53 din 28 ianuarie 2005.

În ceea ce privește celălalt aspect pe care Curtea Constituțională este chemată să îl clarifice, respectiv dacă prin hotărârea Biroului permanent al Senatului Camera Parlamentului și-a arogat competențe care, potrivit Constituției, nu îi aparțin, deci a încălcat competența puterii judecătorești care pronunțase în prealabil o hotărâre judecătorească referitoare la această problemă, date fiind împrejurările reținute mai sus care constituie premisele unui conflict negativ de competență, apare cu evidență că, în această fază a procedurii regulamentare, Senatul, ca for deliberativ, a fost împiedicat să decidă și, pe cale de consecință, nu există o hotărâre a sa care să producă efectele juridice ale unei acțiuni *ultra vires*. Cu alte cuvinte, **Curtea nu poate reține existența concomitentă a unui conflict negativ de competență și a unui conflict pozitiv de competență.**

Prin urmare, Curtea constată că există un conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească și autoritatea legiuitoare, prin neasumarea competenței în a decide în acest caz și refuzul acesteia din urmă de a-și îndeplini atribuțiile constituționale și legale cu care a fost investită.

2. Odată constatat acest conflict, Curtea Constituțională, în virtutea dispozițiilor art. 142 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora ea „este garantul supremației Constituției”, are obligația să soluționeze conflictul, arătând conduita în acord cu prevederile constituționale la care autoritățile publice trebuie să se conformeze. În acest sens, Curtea are în vedere prevederile art. 1 alin. (3), (4) și (5) din Constituție, în conformitate cu care „(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.

(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor — legislativă, executivă și judecătorească — în cadrul democrației constituționale.

(5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.”

De aceea, apreciază că una dintre condițiile realizării obiectivelor fundamentale ale statului român, definite în textul citat, o constituie buna funcționare a autorităților publice, cu respectarea principiilor separației și echilibrului puterilor, fără blocaje instituționale.

Potrivit art. 147 alin. (4) din Constituție, „Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor”. Efectul *ex nunc* al actelor Curții constituie o aplicare a principiului neretroactivității, garanție fundamentală a drepturilor constituționale de natură a asigura securitatea juridică și încrederea cetățenilor în sistemul de drept, o premisă a respectării separației puterilor în stat, contribuind în acest fel la consolidarea statului de drept.

Pe cale de consecință, efectele deciziei Curții nu pot viza decât actele, acțiunile, inacțiunile sau operațiunile ce urmează a se îndeplini în viitor de către autoritățile publice implicate în conflictul juridic de natură constituțională.

În ceea ce privește autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, cea care a declanșat conflictul reținut de Curte, conduita conformă Constituției transpune din cele statuate mai sus, și anume exercitarea competențelor stabilite de lege și regulament propriu în conformitate cu prevederile constituționale referitoare la atribuțiile autorității legiuitoare. Prin urmare, **Senatul, în plenul său, iar nu Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări ori Biroul permanent, are obligația de a hotărî, prin vot, cu privire la încetarea sau nu a calității de senator a domnului Mora Akos Daniel, ca urmare a**

constatării stării de incompatibilitate a acestuia de către Agenția Națională de Integritate, cu respectarea dispozițiilor procedurale prevăzute în regulamentul propriu de organizare și funcționare.

În ceea ce privește hotărârea Senatului prin care se va dispune cu privire la problema în cauză, Curtea reține că aceasta se va întemeia pe dispozițiile art. 25 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, text de lege care prevede că: **„Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.”**

Având în vedere însă cele două interpretări de care este susceptibil textul în discuție: pe de o parte, interpretarea realizată de Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, potrivit căreia termenul „aceeași” instituit de legiuitor nu poate fi interpretat ca fiind sinonim cu „toate”, legiuitorul evidențiind tocmai identitatea funcției eligibile respective, în cauza de față funcția de consilier județean, iar, pe de altă parte, interpretarea realizată de Înalta Curte de Casație și Justiție, conform căreia, „odată constatată definitiv existența unei stări

de incompatibilitate, persoana în sarcina căreia această stare a fost stabilită decede din dreptul de a mai ocupa orice altă funcție de natura celei care a generat starea de incompatibilitate”, în cazul de față inclusiv funcția de senator, Curtea Constituțională constată că trebuie să existe o concordanță între litera și voința inițială a legiuitorului.

Așa fiind, pentru a decide cu privire la încetarea sau nu a calității de senator, **Parlamentul trebuie să procedeze, în prealabil, la interpretarea legală a dispozițiilor menționate**, în conformitate cu prevederile art. 69 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora: **„(1) Intervențiile legislative pentru clarificarea sensului unor norme legale se realizează printr-un act normativ interpretativ de același nivel cu actul vizat, prin dispoziții interpretative cuprinse într-un nou act normativ sau prin modificarea dispoziției al cărui sens trebuie clarificat.**

(2) Interpretarea legală intervenită potrivit alin. (1) poate confirma sau, după caz, infirma ori modifica interpretările judiciare, arbitrale sau administrative, adoptate până la acea dată, cu respectarea drepturilor câștigate.”

Prin urmare, **Parlamentul României trebuie să declanșeze procedura legislativă în scopul adoptării unei legi prin care fie se interpretează dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010.**

Având în vedere considerentele expuse în prezenta decizie, dispozițiile art. 1 alin. (3) și (4), art. 61 alin. (1), art. 80 alin. (2), art. 115, art. 126 alin. (1), (2) și (3) și ale art. 146 lit. e) din Constituție, precum și prevederile art. 11 alin. (1) pct. A lit. e), art. 34 și ale art. 35 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Curtea constată existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate.

Senatul României urmează să decidă cu privire la încetarea sau nu a calității de senator a domnului Mora Akos Daniel, după interpretarea legală a dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010.

Decizia este definitivă și general obligatorie și se comunică președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, președintelui Senatului și președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterile au avut loc în ședința din data de 13 noiembrie 2013.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Mihaela Senia Costinescu

★

OPINIE CONCURRENTĂ

Sunt de acord cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, în sensul constatării existenței unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, pe de o parte, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, pe de altă parte, reprezentată de Senatul României, conflict declanșat prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate referitoare la constatarea demiterii de drept din calitatea de senator a domnului Mora Akos Daniel, ca urmare a pronunțării Deciziei nr. 6.289 din 24 septembrie 2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, irevocabilă, cu consecința menținerii ca legal și temeinic a Raportului de evaluare întocmit în cauză de Agenția Națională de Integritate.

Apreciez ca fiind justificată argumentația cuprinsă în prezenta decizie doar cu privire la existența conflictului juridic de natură constituțională.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 183 alin. (1) din Regulamentul Senatului, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului avea obligația de a întocmi un raport cu privire la cazul de incompatibilitate sesizat, urmând ca acest raport să fie supus votului Plenului Senatului, potrivit proiectului ordinii de zi a ședințelor Senatului și programului de activitate întocmit, în temeiul art. 36 alin. (1) lit. h) din Regulamentul Senatului, de Biroul permanent al Senatului. Or, în fapt, raportul respectiv, redactat sub forma unui punct de vedere, nu a fost supus votului Plenului Senatului, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări fiind cea care a stabilit, în afara

atribuțiilor sale regulamentare (*actio ultra vires*), că nu este de competența Senatului a se pronunța cu privire la aplicarea unor sancțiuni ori interdicții pentru încălcarea obligațiilor legale referitoare la starea de incompatibilitate care nu se referă la mandatul de senator.

Contrar însă celor reținute prin Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, apreciez că nu este necesară declanșarea, în Parlamentul României, a procedurii legislative în scopul adoptării unei legi prin care să se interpreteze dispozițiile art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010.

Dispozițiile legale menționate sunt suficient de clare sub aspectul conținutului și al intenției legiuitorului, astfel că nu necesită o interpretare legală. Potrivit acestora, „*persoana eliberată sau destituită din funcție potrivit prevederilor alin. (1) sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate este decăzută din dreptul de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor prezentei legi, cu excepția celor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. În cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție sau o demnitate publică la data constatării stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani operează potrivit legii, de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, respectiv a rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești de confirmare a existenței unui conflict de interese sau a unei stări de incompatibilitate*”.

Specificul dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 176/2010 rezidă în reglementarea sancțiunii constând în decăderea din dreptul persoanei eliberate sau destituite din funcție ca urmare a săvârșirii abaterii disciplinare prevăzute la alin. (1) (fapta persoanei cu privire la care s-a constatat că a emis un act administrativ, a încheiat un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea obligațiilor legale privind conflictul de interese ori starea de incompatibilitate) de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor Legii nr. 176/2010, o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnitatea publică respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Această interdicție de 3 ani privește orice funcție sau demnitate dintre cele prevăzute de Legea nr. 176/2010, **cu excepția celor electorale**. Pentru situația în care funcția în exercitarea căreia persoana în cauză a declanșat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese are caracter eligibil, legiuitorul precizează, în teza a doua a alin. (2), că respectiva persoană nu mai poate ocupa **aceeași funcție**, prin aceasta înțelegându-se **funcția concretă, și nu tipul sau categoria ei**.

Această interpretare are la bază sensul literal și gramatical al noțiunilor folosite de legiuitor la redactarea textului în discuție, coroborarea acestuia cu alte norme juridice incidente în materie, precum și intenția legiuitorului, care trebuie să respecte, totodată, cadrul constituțional referitor la dreptul de a alege și de a fi ales — art. 36 și art. 37 din Legea fundamentală. Dacă legiuitorul ar fi dorit o extindere a efectelor sancțiunii, ar fi utilizat termeni, sintagme generice de tipul „orice altă funcție publică”, „o funcție sau demnitate publică similar” etc., noțiuni consacrate de altfel în astfel de situații și utilizate și în legea invocată.

Rațiunea pentru care legiuitorul a exclus funcțiile electorale din sfera celor care, deși sunt cuprinse în obiectul de reglementare al Legii nr. 176/2010, nu pot fi supuse aceleiași regim juridic sub aspectul interdicției ocupării, pe o perioadă de

3 ani, de către aceeași persoană asupra căreia s-a constatat existența stării de incompatibilitate sau a unui conflict de interese, constă în faptul că de esența funcției sau demnității electorale/eligibile este mandatul persoanei care a candidat la alegeri locale, parlamentare etc., mandat obținut ca urmare a exercitării dreptului de vot al cetățenilor și a întrunirii majorității cerute de lege, după caz. Singurele limite prevăzute de art. 37 din Constituție cu privire la exercitarea dreptului de a fi ales se referă la vârsta minimă a prezumtivului candidat, la capacitatea acestuia de a-și exercita dreptul de vot în condițiile art. 36 din Constituție, la condițiile prevăzute de art. 16 alin. (3) din aceasta cu privire la ocuparea funcțiilor și demnităților publice, civile sau militare, în condițiile legii, de către persoane care au cetățenia română și domiciliul în țară, precum și la categoriile de persoane prevăzute la art. 40 alin. (3), care nu pot face parte din partide politice (judecătorii Curții Constituționale, avocații poporului, magistrații, membrii activi ai armatei, polițiștii și alte categorii de funcționari publici stabilite prin lege organică).

Or, examinând cadrul legal incident în materia funcțiilor electivă (Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 13 martie 2008, cu modificările și completările ulterioare, precum și Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 333 din 17 mai 2007, cu modificările și completările ulterioare), se observă că interdicția legală referitoare la dreptul de a fi ales vizează persoanele lipsite de drepturile electorale, pe durata stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă, și este reglementată din perspectiva pedepsei complementare specifice dreptului penal, constând în interdicția temporară a exercitării unor drepturi, în speță drepturi electorale.

Or, în cazul Legii nr. 176/2010, ne aflăm într-un alt domeniu, ce nu poate fi supus prin analogie regimului juridic specific dreptului penal și sancțiunilor penale. Interdicția de a mai exercita, timp de 3 ani, o funcție sau o demnitate publică, cu excepția celor electorale, este o sancțiune cu natură aparte și care intervine suplimentar, în condițiile arătate, alături de sancțiunea disciplinară a destituirii sau eliberării din funcție. Fiind angajată în cadrul răspunderii disciplinare, această sancțiune trebuie să aibă legătură cu circumstanțele în care a fost săvârșită fapta ce a declanșat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese și tocmai de aceea vizează aceeași funcție, și nu o alta, atunci când este vorba de funcții sau demnități eligibile. De altfel, este de esența oricărei forme a răspunderii juridice ca sancțiunea aplicată să fie legată de fapta concretă săvârșită. Aceasta pare a fi, de altfel, singura soluție acceptabilă în situația în care fapta sau conduita ilicită a fost săvârșită în exercitarea unei funcții eligibile: interdicția ca, timp de 3 ani, aceeași persoană să nu mai poată candida și, implicit, ocupa aceeași funcție, însă această sancțiune nu se poate extinde asupra tuturor funcțiilor sau demnităților electorale fără a depăși limitele exercitării dreptului de a fi ales prevăzute de art. 37 din Constituție.

În concluzie, apreciez că, pentru aplicarea dispozițiilor art. 25 alin. (2) din Regulamentul Senatului nu este necesară interpretarea legală a acestora prin reglementarea unei legi de interpretare, textul în discuție conținând norme clare, acesta urmând a fi interpretat, în cadrul procedurii parlamentare regulamentare, în sensul și spiritul său.

Judecător,
prof. univ. dr. **Valer Dorneanu**

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2014 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Număr de apariții anuale	Valoare (TVA 9% inclus) — lei		
			12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	900	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	88	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	200	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	500	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	6.500	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	252	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	48	600		55
8.	Colecția Legislația României	4	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	12	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2014 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

